

Ilja Gort

De Vrouwenslagerij

A.W. Bruna Fictie

Hoofdstuk 1

Pépins gezicht zag eruit of zijn moeder tijdens zijn geboorte de hik had gekregen. Hij stond in de deuropening van zijn minisupermarkt en keek uit over het plein.

Niet dat daar veel te zien was, want er gebeurde weinig in Salves. Het ligt verstopt diep in de Franse Pyreneeën en bestaat uit een handjevol huizen, een pleintje, een bar en twee winkels. Er is niets te doen en niets te bezichtigen.

Tegenover het terras van Bar Restaurant Hotel de la Place stond een oude Nissan-fourwheeldrive in de brandende zon. In de schaduw ervan lag een hond met zijn kop op zijn poten te slapen.

Een paar zwaluwen scheerden over het lege plein, hun schrille gepiep weerkaatsend tegen de huizen.

Pépin gaapte en rekte zich uit. Zonder erbij na te denken, tastte hij in zijn zak naar zijn sigaretten en stak er een op.

Hij inhaleerde en blies de rook gedachteloos weer uit.

Een windvlaag deed het vliegengordijn naar buiten waaien. Een van de strengen sloeg tegen de sigaret, vonkjes vielen op zijn hand. Tegelijkertijd ging achter hem in de winkel een mobieltje over. Vloekend smet hij zijn peuk weg en draaide zich om: 'Merde! Niet gaan zitten leuteren nu! Ga het magazijn opruimen!'

Máite, zijn enige werkneemster, drukte zuchtend de beller weg, legde haar roddelblad neer en wurmde zich achter de kassa vandaan. Met haar omvangrijke achterste schommelde ze langs de schappen van het schemerige winkeltje. Ze paste maar net tussen de met handelswaar volgepropte gangetjes.

In de enige andere winkel van Salves heerste aanzienlijk meer activiteit. Boucherie Guy Chevalier was gehuisvest aan de rand van het dorp. Maar ondanks dat de slagerij een beetje uit de loop lag, leed hij niet aan gebrek aan klandizie.

In tegenstelling tot Pépin, verstond slager Guy de kunst van het converseren. Daarbij slaagde hij erin om tegelijkertijd met terloops vakmanschap zijn werkzaamheden te verrichten, zonder dat het gesprek daar merkbaar onder leed.

‘Wat mag het zijn?’

Madame Faucon wees door het glas van de toonbank op een kaalgeplukte kip. ‘Die kip daar. Maar dan de helft.’

Guy pakte de kip en legde hem op een stalen heggenschaar die op zijn werkbank was vastgeschroefd en waarvan de bovenste helft scharnierde. ‘Hoe is het eigenlijk met die neef van u, die voetballer? Koppie d’r af?’ Onder het spreken schikte hij de bungelende hals van de kip op het onderste mes.

‘Ja, doe maar. Hij heeft een blessure.’

Met een vochtig gekraak knipte Guy de kop van het naakte beest. ‘Oh? Wat heeft ie dan?’ De kippenkop kletste op de toonbank, de snavel halfopen. Er droop een beetje roze vocht uit.

‘Hij moet geopereerd aan z’n meniscus.’

‘Oei, da’s niet best.’ Guy schikte de kip overlangs op de onderste schaarhelft. ‘Hoe lang gaat ’t duren?’ Met één beweging van de schaar knipte hij het karkas doormidden, rolde een helft in een stuk papier en keek zijn klant afwachtend aan, oprecht geïnteresseerd.

Jaren geleden was zijn vrouw er met een vertegenwoordiger in snijmachines vandoor gegaan en sindsdien dreef Guy de slagerij samen met zijn dochter Bernadette. Een goed gevulde, vrolijke meid met zwart haar en bruine ogen. Net als haar vader werkte ze snel en behendig, onderwijl honderduit met de klanten keuvelend.

Ondanks dat de koude slagerij niet bepaald een haard van gezelligheid was, kwamen de dorpelingen er graag. Voor menigeen was

de dagelijkse gang naar de slagerswinkel het uitje van de dag: men kwam elkaar tegen, maakte een praatje, besprak de laatste nieuwtjes. Tijd was daarbij een factor die geen rol speelde.

‘Wat een dag!’ Zuchtend kwam Bruno de slagerij binnen. Hij was ‘Bien gonflé’, zoals dat in deze streek heette; klein van stuk en een kilo of twintig te zwaar.

‘Ha, chérie!’ riep Bernadette verheugd. Ze stopte met schoonmaken en draaide haar man haar wang toe.

‘Hoe is het? Hoe was je dag?’

‘Ruk.’ Hij kuste haar vluchtig, trok de deur met het opschrift ‘privé’ open en kloste zonder verder een woord te zeggen de trap op naar het woonhuis.

Guy kwam uit het slachtgedeelte achter in de slagerij. ‘Ha, het zonnetje in huis is binnen, hoor ik.’

‘Ach, hij is moe.’ Bernadette wrong haar schoonmaakdoekje uit boven een emmer sop. ‘Het is zwaar werk hoor, de bouw.’

‘Voor hem is elk werk zwaar. Sluit jij af?’

‘Is goed. Hoe lang ben jij daar nog bezig?’

‘Halfuurtje, uurtje.’

‘Dan kom ik je zo helpen, als ik hier klaar ben.’

Bernadette hield van het slagersambacht, met name van de slachterij. Als kind al vond ze het prachtig wanneer een boer een koe of een schaap kwam brengen. Het geheimzinnige gestommel in de aanhanger. De opwinding als de deur openging en het dier naar buiten werd gedreven. Paniekerig, met wit wegdraaiende ogen. Het schichtige geroffel van de hoeven op de loopplank. Van haar vader had ze geleerd hoe je ze op hun gemak kon stellen. Sussende woordjes, strelen over de vacht, je hand over natte, snuivende neusgaten leggen. Het besef dat ze overwicht kon hebben op zo’n groot ademend dier schraagde haar zelfvertrouwen. Samen met haar vader voelde ze zich groot en sterk.

Het daadwerkelijke slachten wat daarna kwam, bekoorde haar

minder. Maar het hoorde erbij. Zo'n beest had een mooi leven gehad. Grazend in een bergwei, haar kleintjes om zich heen. En ja, aan alles komt een eind.

Deze levensfilosofie was haar al op jonge leeftijd duidelijk, en nuchter en zonder problemen had ze leren omgaan met de dood. Spelenderwijs had de kleine Bernadette zich bekwaamd in het gebruik van scherpe messen en al op vroege leeftijd onderrichte haar vader haar in het gebruik van het schietmasker, de beenderzaag en de wolf, een zwaar soort gehaktmolen waarmee botten konden worden vermalen.

Toen Bernadette en haar vader na het schoonmaken van de slagrij de woonkamer binnenkwamen, zat Bruno op de bank tv te kijken. Naast hem een geopende zak chips. Hij sloeg geen acht op de binnenkomers.

'Bruno, bonsoir,' groette Guy.

Bruno deed een greep in de zak en propte een hand chips in zijn mond. Kauwend gromde hij iets wat als een begroeting kon worden opgevat.

Met een zucht liet Guy zich in zijn stoel ploffen.

Bernadette liep naar de keuken. 'Help je even met eten maken, chéri?'

Bruno reageerde niet en bleef strak naar de tv staren.

'Chéri?'

'Ja! Wát nou!'

'We gaan eten maken, kom je even helpen?'

'Ja, nee zeg! Nou wordt ie lekker! Ik heb de hele dag gewerkt. Ik ben moe!'

Guy keek op van zijn krant. 'Wij hebben ook de hele dag gewerkt, jongen.'

'Ja, maar ik heb klotewerk. Ik baal!'

Bernadette liep terug de kamer in. 'Maar je baalt al zo lang! Ik hoor al jaren niks anders. Waarom hou je d'r niet gewoon mee op?'

Hij snoof minachtend. ‘Ja, goed idee. En dan?’

‘Waarom kom je niet in de slagerij helpen?’ Ze wendde zich tot haar vader. ‘Bruno kan ons toch komen helpen, pa? Er is werk genoeg...’

‘Dan zal ie toch eerst het vak moeten leren.’ Van achter zijn krant voegde hij eraan toe: ‘... én leren werken...’

‘Maar dat is helemaal geen probleem!’ Bernadette had het goed voorbereid. Met een trefzekere greep pakte ze een brochure uit de keukenla. ‘Hier, kijk! Avondcursus slagersvakbedrijf!’

Maar Bruno koesterde geen warme gevoelens voor avondlijke bijscholing. Hij bracht zijn avonden liever chips etend en bier drinkend voor de tv door. De gedachte om zijn werk in de bouw op te zeggen, sprak hem daarentegen wél aan.

Meteen de daaropvolgende dag voegde hij de daad bij het woord. Om negen uur ’s ochtends belde hij de voorman en nam ontslag.

‘Goed gedaan,’ zei Bernadette. ‘Nu kun je lekker thuis op je gemak studeren.’

Verrast keek Bruno op. ‘Studeren?’

‘Ja.’ Bernadette overhandigde hem het *Handboek voor de slager*. ‘Voilà. De bijbel van de slagerij. Hier staat alles in. Neem er rustig de tijd voor. Ik ben in de winkel. Als je ergens niet uitkomt, of je wilt wat vragen, hoor ik het wel.’ Ze verliet de kamer om Guy te gaan helpen.

Nog geen halfuur later stond Bruno opeens beneden. ‘Zo.’ Hij liep naar de schoonmaakkast, nam er een witte slagersjas uit en begon die aan te trekken. ‘Ik kom jullie helpen.’

In het *Handboek voor de slager*, dat achthonderddrieëndertig bladzijden telt, was hij niet verder gekomen dan bladzij één. Daarna had hij het lijvige boekwerk met een verwensing terzijde gesmeten en was nog navloekend de trap af gebolderd.

Maar de carrièreswitch van Bernadettes echtgenoot bracht niet de gewenste voorspoed. Integendeel. Bruno verrichtte het werk in de

slagerij met dezelfde ongeïnteresseerde liefdeloosheid als voorheen in de bouw. Hij gedroeg zich nors en onvriendelijk. Een zure bom in de blijmoedige slagerij. Maar niemand in Salves keek daarvan op. Men kende Bruno en zijn stuurse gedrag al van kinds af aan en accepteerde het.

Dat werd allemaal anders toen Guy aan het eind van de zomer plotseling overleed.

Hoofdstuk 2

Bernadette was in shock. Nooit was het in haar opgekomen dat haar vader dood zou kunnen gaan. Vaders gaan niet dood. Koeien, schapen, varkens: ja, die gaan dood. Maar vaders niet. Die zijn er gewoon. Altijd.

Op de deur van de slagerij werd het bordje ‘Fermé’ niet meer omgedraaid. De rolluiken bleven omlaag.

Terwijl Bruno zich zo goed en zo kwaad als dat ging bezighield met de formaliteiten, de voorbereidingen voor de begrafenis en de notaris, sloot Bernadette zich op in haar kamer. Ze kon niet praten en niet denken, haar hoofd zat vol met leegte. Ze zat daar maar en staaarde voor zich uit zonder iets te zien.

Na twee dagen wist haar vriendin Lucie zich via de achterdeur van de slachterij toegang tot het woonhuis te verschaffen. Lucie was dertig en droeg haar blonde haar in een kittig staartje. Ze was klein van stuk, maar kwiek en doortastend.

Zachtjes klopte ze op Bernadettes kamerdeur. ‘Bernadette! Ik ben het, Lucie! Hoe is het met je? Doe ’ns open...’

Er kwam geen reactie.

Ze klopte harder. ‘Bernadette! Asjeblijft!’ Haar stem klonk sme-kend. ‘Ik ben het, Lucie! Doe open! We maken ons zorgen om je!’

Het bleef stil aan de andere kant.

Opnieuw roffelde Lucie op het hout. ‘Bernadette! As-je-blijft... Ik heb nieuws. Over je vader.’

In de kamer werd een stoel verschoven. Even later ging de deur op een kier. Met dikke rood omwalde ogen staaarde Bernadette haar vriendin aan. Nieuws? Over Guy? Was hij dan niet dood?

Kon dat waar zijn? Ze opende de deur helemaal.

Lucie wierp zich tegen de borst van haar grote vriendin en omhelsde haar; iets waarvoor ze op haar tenen moest gaan staan. 'Arme schat...'

Bernadette begroef haar gezicht tussen Lucies hals en schouder en begon te huilen. Haar lichaam schokte van verdriet.

Lucie streek haar rug en sprak sussende woordjes.

'Arme schat... Arme, arme schat...'

Lucie had de dokter gesproken. Guy was overleden aan de gevolgen van een dichtgeslibde kransslagader. Een mooie dood. Zo maar ineens weg, zonder lijden. Hij had er niets van gemerkt. Zij tekende ervoor, benadrukte ze tegen Bernadette.

Met haar nuchtere manier van redeneren, slaagde Lucie erin haar vriendin ervan te overtuigen dat ze door moest. Werk was de beste remedie, betoogde ze. Afleiding door stevig aan te pakken. Bovendien moest de slagerij weer open, zo zou Guy het gewild hebben. Er was werk aan de winkel.

Lucie nam Bernadette mee naar de Pompes funèbres in de stad. Daar kozen ze een passend grafmonument uit en twee weken na zijn verscheiden rustte Guy Chevalier op het dorpskerkhofje van Salves onder een grafsteen van glanzend zwart marmer, waar op verzoek van Bernadette een vrolijk lachende koeienkop van brons op was aangebracht.

De volgende morgen ratelden de rolluiken van de slagerij omhoog en werd het bordje van 'Fermé' op 'Ouvvert' gedraaid.

Het was al vroeg druk; de klanten kwamen massaal hun medeleven betuigen en de hele dag door werden er bloemen bezorgd. Iedereen was vol medelijden voor Bernadette. Men sprak bemoeidigende woorden en gaf wijze raad.

Lucie was er ook en sprong bij waar ze kon. Dat was nodig, want Bernadette was totaal niet aangesloten. De goedbedoelde heilwensen van de klanten drongen niet tot haar door. Als verdoofd deed

ze haar werk. Af en toe stakte ze midden in een beweging en keek verdwaasd naar hetgeen ze in haar hand hield, alsof ze geen idee had wat ze aan het doen was.

Bruno realiseerde zich de mogelijkheden die Bernadettes impasse hem bood. Hij greep zijn kans.